

خیلواکی

استقلال

www.esteqlaal.net

شنبه ۲۰ جون ۲۰۲۰

ملالی موسی نظام

روز جهانی پناه گزینان و آوارگان

فامیل های آواره و بی سرنوشت افغان در یکی از کمپ های پاکستان

روز شنبه ۲۰ جون روز جهانی مهاجرین می باشد و متأسفانه هر سالی که سپری میگردد، احصائیه مؤسسات خیریه بین المللی ازدیاد بیشتری را در تعداد مهاجرین و آوارگان و آن بیچارگانی راپور میدهند که اجباراً سرزمین های خویش را ترک گفته اند.

کمیشنی سازمان ملل متحد در امور مهاجرین میگوید که در یک دهه که گذشت، ۸۰ میلیون اوطان خویش را در اثر مصائب جنگ ها و دیگر مشکلات اجتماعی - اقتصادی، وضع ناگوار حقوق بشری، خشونت ها و مسائل امنیتی پشت سر گذاشته اند. این راپور همچنان مشعر است که در حدود دو چند این ارقام مردم دنیا، در مملکت های خود شان بیجا گشته اند، طوریکه از هر ۹۷ نفر یکی در جمله بیجا شدگان شمار میگردد. در همین راپوری که دیروز ۱۸ جون امسال منتشر گردید نشان میدهد که ۶۸ فیصد پناهجویان از کشور های سوریه، وینزویلا، افغانستان، سودان

جنوبی و میانمار هستند. ملل متحد ابراز میدارد که این ممالکی با اقتصاد ضعیف است که بیشترین بار پناهندگان را پذیرفته اند، نه سرزمین های دارای اقتصاد مرفه.

به تاریخ چهارم دسمبر سال ۲۰۰۰ میلادی، اسامبله عمومی ملل متحد به اتکاء به قطع نامه ۷۶/۵۵ فیصله به عمل آورد که که همه ساله تاریخ ۲۰ جون، منحیث روز بین المللی پناه گزینان بزرگداشت و استقبال گردد. این فیصله نامه همچنان سال ۲۰۰۱ را پنجاهمین سالگرد کنوانسیون شناخت حالت و یا موقف پناه گزینان از سال ۱۹۵۱ بیان نموده و تصریح کرده است. کنوانسیون پناه گزینان همچنان جزئی از ماده نمبر ۱۴ اعلامیه جهانی حقوق بشر سال ۱۹۴۸ است که حق پناه گزینی افرادی را که در خواست پناهندگی از سر زمین دیگری را به مناسبت تحت تعقیب قرار گرفتن قرار داشته باشند، مشخص میسازد.

کنوانسیون پناه گزینان ۱۹۵۱ در حقیقت فیصله نامه مجموعی ممالکی است که از نقطه نظر حالت خاص یک فرد، تحت شرائط خاصی حق پناه گزین بودن وی را تعیین نموده و هم چنان مسئولیت سرزمینی را که وی را چون یک پناهنده پذیرفته است، مشخص می سازد.

کنوانسیون مذکور آنانی را هم که حق پذیرش منحیث یک پناه گزین را ندارد معین می نماید، مثلاً جنایتکاران جنگی نباید پنا داده شوند. درین موافقت نامه، حق مسافرت پناه گزینان هم تحت شرائط خاصی تنظیم گردید که محدودیت هایی را در بر میگیرد. این موافقت نامه یا کنوانسیون ژنو ۱۹۵۱، در ماه جولای همان سال به امضاء رسید و در اپریل ۱۹۵۴ مری الاجراء گردید. که به نام «کنوانسیون پناه گزینان ژنو» شهرت دارد.

در حالیکه تشریح مفصل مواد کنوانسیون پناه گزینان ژنو بر طوالت موضوع می افزاید، ولی این را باید تذکار دهیم که با سیل پناه جویان جهانی از هر نوع، تطابق حالت و قبولی پناه گزینان با اختیارات رد یا پذیرش آنان از جانب ممالک مختلفه، در شرائط امروز مواد مندرجه کنوانسیون ژنو را نمی شود بر حالات فراریان از حالت جنگ یا خطرات شخصی کاملاً تطبیق نمود. طور مثال، امروز در ممالک غربی حتی امریکا، تعداد جنایتکاران جنگی از عصر اشغال افغانستان و دوره تنظیم های خون خوار تا زمان حکمروایی طالبان و حتی تا الآن، تعداد زیاد و شناخته شده چنان گروپ ها با جرائم مشخص و اثبات گشته، پناه آورده اند.

تصویر آشنایی از اخراج روزمره آوارگان افغان از پاکستان

در مورد طرز برخورد با پناهندگان، متأسفانه آنچه را از عرصه تقریباً چهل سال به اینطرف کشور های همسایه یعنی پاکستان و ایران در حق آواره های افغان که از بد حادثه و خیانت و تاراج سرزمین شان با خیانت کاران داخلی، اجباراً به آن ممالک پناه برده بودند، هیچ هم آهنگی و پذیرش مواد مندرجه کنوانسیون پناه گزینان ژنو را نداشته است. برعکس نقض چنان موافقت نامه در حالی صورت گرفته است که هر دو مملکت اعضای ملل متحد بوده و بر چنان کنوانسیون مهر تائید زده اند.

در شرائط فعلی اجتماعات بشری که ممالک زیادی در آتش جنگ های ناتمام بین دولت ها و پروژه های سیاسی غرق اند، دامنه پخش تروریسم افراط گرایان هم که از جانب ممالک متمول و گروپ های مافیای مواد مخدره و دیگر تجارت های نامشروع تمویل می گردند، وسعت و تعداد آوارگان و بی جا شدگان روز افزون بوده و همه با یک آینده تاریک و سرنوشت مجهولی مقابل هستند. پس دیده میشود که شرائط پذیرش پناه گزینان بر اساس موافقه نامه ۱۹۵۱ ژنو چندان زمینه تطبیقی را نمی تواند دارا باشد، مخصوصاً قدرتمندی و استقلال در تصمیم گیری حکومت، هزاران آواره فراری از خشونت و جنگ های خانمان سوز را به آسانی نمی پذیرند.

ایلات متحده امریکا که از لحاظ تعامل قبول مهاجرین و پناه جویان با وسعت سرزمین و منابع دست داشته، همیشه پیش تاز و سخی بوده، دیده میشود که با تغییر حکومت و بهانه گیری بر معضله تروریسم، حتی به آنانیکه حق مسافرت به امریکا را دارند، اتباع تعدادی از ممالک اسلامی بزرگ را از ورود به این سرزمین منع نموده است.

در شرایط نهایت دشوار رسیدن به ممالک اروپایی، هموطنان ما و فامیل های شان رنج، مشکلات و تلفات سهمگینی را متقبل میشوند؛ در سال ۲۰۱۶ روزی نبوده که از غرق شدن در کشتی های ناامن، تا جدایی و پراگندگی فامیل ها از همدیگر و آوارگی اطفال و جوانان افغان نشنیده باشیم. با خطراتی که اطفال را تهدید میکند حتی ترافیک انسان هم با خرید و فروش آوارگان سوریه و افغانستان شامل بوده است.

روز بدتری و حالات وخیم کشتار، فقر، بیکاری و ناامنی در افغانستان فضای سیاهی از یک آینده نامعلوم، مردم را وادار به قبول خطرات بیشمار فرار و پناهندگی می نماید. اینک به راپوری که ملل متحد به مناسبت روز جهانی پناه جویان منتشر نموده است توجه کنید:

پناه گزینان جوان و خردسال افغان در سرحدات اروپا با مشکل عدم پذیرش

در حالی که کشور های انکشاف یافته میزبان حدود ۸۴٪ نفوس مهاجر جهان است، کشور های مانند ایالات متحده پروگرام مهاجرت خویش را تحت غور داشته و شخص رئیس جمهور ترامپ هر روز قواعد سخت تری برای حمایت از سرحدات هوایی و زمینی پناه جویان بین المللی و مخصوصاً مردم شرق میانه و امریکای لاتین، وضع می نماید؛ در حالیکه کمشنر عالی ملل متحد در امور پناهجویان تقاضای خود را از این کشور ثروتمند برای استقبال از مهاجرین باز هم تجدید نموده است.

اولیای امور و مسئولین دولت افغانستان برای ادای مسوولیتی که در قبال کسانی که تقاضای پناهندگی دارند، ادعا می نمایند که مسوده قانون مهاجرت را تهیه و به پارلمان سپرده اند. در حالیکه درین ۱۹ سال که جمعاً چهل سال قضیه مهاجرین افغانستان مطرح است، چگونه این اصل مهم تنظیم نگردیده و قانونیت ندارد؟!

احصائیه وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان افغانستان نشان می دهد که هم اکنون ۱,۵ میلیون مهاجر افغان در پاکستان و حدود یک میلیون دیگر در ایران به صورت رسمی اقامت دارند.

اما این وزارت گفته است که (برای قانونمند شدن اقامت ۱,۴ میلیون مهاجر غیرقانونی افغان در پاکستان و حدود ۹۰۰ هزار دیگر در ایران، اقدام صورت گرفته است. مهاجرین افغان در پاکستان برای اقامت ثبت و راجستر می شوند، اما در ایران بر اساس مدت پاسپورت شان ویزه داده می شود).

در حالیکه هردو کشور بدون در نظر داشت حقوق بین المللی مهاجرین هزاران افغان بی پناه را به کشور شان عودت داده اند. برعلاوه این تعداد مهاجرین، برخی پناهندگان افغان در ترکیه و سایر کشورها بدون اسناد به سر می برند که گاه گاهی برگشت داده می شوند. بر اساس گزارش سازمان بین المللی مهاجرت افغانستان که در جریان هفته جاری نشر شد، در چند ماه گذشته ایران صد ها هزار مهاجر افغان را از آن کشور به بهانه مرض کرونا اخراج کرده است.

البته در چنین روزی از پناه جویان افغان مقیم پاکستان و ایران هم که عمریست با تبعیض و آزار گوناگون از جانب عمال آن دولت های ظلم پیشه به مصائب بیشماری دست به یخن هستند، هم باید یاد نمود که با وجود جنگ، اوضاع نامطمئن و فقر در افغانستان، هر روز تعدادی که به جبر از آن ممالک اخراج گردیده و مراجعت می نمایند، با انواع بدبختی رو برو اند و آن عده که هنوز در آن کشور ها به سر می برند، هم با مشکلات بی حد و حصر گرفتار اند.

پایان